

Пилипчук Я. В.

«Фінанси і кредит», III курс

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Науковий керівник — асистент Філімошкіна І.О.

ДОЛАРИЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ — ПРОБЛЕМА НА ШЛЯХУ МОНЕТАРНОГО МАКРОФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Фінансова система України дуже вразлива до глобальних криз. Однією з причин цього є значна доларизація економіки країни. Доларизація спричиняє залежність від коливань іноземної валюти (долара США). У зв'язку з цим боротьба з доларизацією стає одним з основних завдань діяльності Національного банку України (НБУ). Складність полягає у дедалі більшому входженні іноземного капіталу в банківську сферу, що значно посилює рівень доларизації. Усі ці аспекти зумовлюють актуальність теми дослідження.

Серед причин доларизації слід відмітити: вищу мінливість темпів інфляції порівняно з курсовою динамікою; стабільніші процентні ставки за кредитами та депозитами в іноземній валюті, ніж у національній валюті; недостатня ліквідність національного валютного ринку; низький рівень розвитку ринку цінних паперів, деномінованих в національній валюті; низький рівень довіри до національної валюти.

У доларизованій економіці деформується дія каналів трансмісійного монетарного механізму, що суттєво підвищує невизначеність у монетарній сфері, посилює вплив монетарних шоків і ризику боргової кризи, а саме: обсяги і структура грошової маси стають вкрай чутливими до коливань обмінного курсу та девальваційних очікувань; зростає чутливість валютного курсу до змін у грошовій пропозиції; ослабляється дієвість процентної ставки як інструменту регулювання грошової пропозиції; зменшуються можливості здійснення антициклічної монетарної політики; зменшується дохідність інфляційного податку, що призводить до вищої та більш волатильної інфляції.

За результатами дослідження з використанням VAR-моделі були отримані наступні висновки. Доларизація негативно впливає на економічні процеси. Шок у доларизації спричиняє інфляцію. Однак ця дія відбувається опосередковано. Доларизація впливає на валютний курс і монетарну базу, які у свою чергу спричиняють зростання інфляції. Особливо сильний

вплив на інфляцію чинить валютний курс, оскільки незважаючи на скорочення монетарної бази, спостерігається зростання рівня цін вже у короткотривалому періоді. Також було доведено, що інфляція та девальвація спричиняють відмову від національної валюти, а отже зростання доларизації.

Політика дедоларизації потребує глибоких економічних перетворень, основним серед яких є впровадження інфляційного таргетування. Деякі високодоларизовані країни, такі як Перу, Туреччина, Румунія, успішно запровадили та ефективно використовують режим інфляційного таргетування.

Для ефективного дедоларизації як операційну мету потрібно вибрати короткотермінову ставку грошового ринку або міжбанківську відсоткову ставку за кредитами овернайт. Однак у період дезінфляції в якості операційної мети краще використовувати грошову масу, що зараз і робить Національний Банк України. Це пов'язано з тим, що в Україні поки не існує ефективного фінансового ринку, а отже — відсоткові ставки, встановлені НБУ, лише незначно впливають на ринкові довготермінові відсоткові ставки. Після здійснення дезінфляції, Національний банк разом з урядом повинні встановити інфляційну мету на достатньо низькому рівні, щоб купівельна спроможність національної валюти була схожа на купівельну спроможність основних іноземних валют, насамперед, американського долара.

З метою сприяння дедоларизації Національний банк має підтримувати високий рівень резервів, поглибити вимоги до формування обов'язкових резервів банків залежно від валюти залучених коштів та підтримувати на низькому рівні волатильність національної валюти. Перелічені дії допоможуть уникати криз, однак для ефективного зменшення рівня доларизації потрібно розвивати український фінансовий ринок та ринок капіталу.

Піщанецька Я.І.

«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», 4 курс

Нікопольський факультет Запорізького

національного університету

Науковий керівник — старший викладач Шупік Б.В.

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ВА ЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ